

C231 – FIN12

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2006-2007

3 juli 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ALGEMEEN BELEID, FINANCIEN EN BEGROTING

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de mogelijke overname van het pensioenfonds van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) door de federale overheid

1

Voorzitter: de heer Sven Gatz

Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de mogelijke overname van het pensioenfonds van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) door de federale overheid

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mevrouw de minister, dit is de eerste vraag die u als minister moet beantwoorden, en ik ben daar zeer vereerd over.

Het gaat over een op het eerste gezicht technisch onderwerp, hoewel het toch politieke consequenties heeft, mijnheer de voorzitter. U zult zich herinneren dat ik eerst heb gepoogd om er een interpellatie van te maken, omdat ik dacht dat het mogelijkwijze de regering aan het wankelen zou brengen. U hebt echter het gewicht van mijn initiatief niet zwaar genoeg bevonden om ze als interpellatie te laten doorgaan. Het is dus een simpele vraag om uitleg, wat het de minister ook een stuk gemakkelijker maakt.

Het verhaal is op zich simpel genoeg. U weet dat de ontslagnemende federale regering verschillende kunstgrepen heeft uitgehaald om haar begroting in evenwicht te krijgen. Sommige van die kunstgrepen bestonden erin dat pensioenfonds genaast werden: het kapitaal van een aantal pensioenfonds van semipubliekrechtelijke instellingen werden naar de begroting van de federale regering overgedragen. BIAC, de NMBS en Belgacom zijn daar voorbeelden van. Men is nog een beetje verder gegaan en heeft het pensioenfonds van het Antwerps Havenbedrijf, waarvan ikzelf beheerder was, genaast. Dat gebeurde met alle gevolgen van dien, ook voor de mensen die van dat fonds trekkingsgerechtigd waren. De uitbetaling van de eerste pensioenen onder het nieuwe regime, mevrouw de minister, was niet vanzelfsprekend, toch niet voor het Antwerps Havenbedrijf.

De ontslagnemende regering had ook aangekondigd dat ze niet uitsloot dat andere pensioenfonds voor overname in aanmerking kwamen, indien uiteraard de behorende organen van die pensioenfonds hun instemming daartoe zouden verlenen. Een van de pensioenfonds die aan de federale regering het signaal heeft gegeven dat het overneembaar was, was het pensioenfonds van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening, afgekort VMW. Dat is op het eerste gezicht misschien een beetje eigenaardig. Als pensioengerechtigde zou ik er immers van uitgaan dat mijn pensioenbelangen beter

verdedigd worden in een privaat pensioenfonds, wetende dat algemene pensioenfonds min of meer verlieslatend zijn in dit land. De vakbonden van de VMW hebben echter gezegd dat ze voor overname ter beschikking waren.

Dat is uw voorganger, minister Peeters, ook ter ore gekomen. In De Tijd van een aantal weken geleden heeft hij gezegd dat hij ervan wist, maar dat hij zich daaromtrent nog niet definitief had uitgesproken. Hij had kennis van de denkplaatje die door een aantal beheerders van dat fonds zijn gemaakt, maar als voogdijminister deed hij er nog geen uitspraak over. Ik meen dat hij daarmee wijs heeft gehandeld, want als voogdijminister moet hij mee waken over de toekomst van dat fonds, en nu moet u dat doen.

Als ik goed ben ingelicht, wordt het fonds voor het grootste deel gespijsd met Vlaamse middelen, van het Vlaamse gewest en de Vlaamse Gemeenschap. Het fonds beschikt over een kapitaal van 500 miljoen euro. Ik zou het een daad van onbehoorlijk bestuur vinden, mochten die Vlaamse middelen die zijn ingebracht om de pensioenschuld voor Vlaamse werknemers te delgen in de toekomst, aangewend worden om een begrotingsgat van een uittrekkende federale regering te delgen.

Mijn vraag aan uw voorganger, minister Peeters – maar door de actualiteit is een en ander achterhaald – was: op welke manier gaat u om met dat verzoek van een aantal beheerders? Mevrouw de minister, zult u de bestaande fonds overdragen aan de uittrekkende federale regering om het begrotingsgat te dichten? Of gaat u, als goede bestuurder, waken over de toekomst van de vergrijzing? Gaat u de belangen van Vlaamse werknemers die een pensioenfonds hebben samengesteld uit Vlaams kapitaal behartigen en zeggen dat u als voogdijminister niet akkoord gaat met de denkplaatje die een aantal mensen opperen?

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de voorzitter, proficiat aan de minister. De vraag over het pensioenfonds is niet onbelangrijk. Ze kan op twee manieren worden benaderd: veeleer actuariael, waarbij we ons afvragen waar de instelling de beste zaak mee doet, of op een andere manier, door ons af te vragen waar we naartoe gaan met het pensioenstelsel. Die vraag ligt misschien meer op het federale niveau.

Er is op een bepaald moment met veel poeha gezegd dat we de vergrijzing moeten voorbereiden en ons moeten wapenen tegen de kosten die deze zal meebrengen. We

moeten dus fondsen aanleggen. De federale regering pakte uit met het Zilverfonds, en heeft daar gedurende een aantal jaren geweldig mee proberen te scoren. De laatste tijd wordt daar veel minder over gesproken.

Tot mijn stomme verbazing doet de federale overheid nu net het omgekeerde van wat een bepaalde meerderheid de voorbije jaren heeft gedaan maar wat ook ondersteund wordt door de goegemeente, namelijk het opbouwen van fondsen. De federale overheid gaat overal kijken waar er fondsen bestaan en waar men ooit heeft gekapitaliseerd. Als ze die ontdekt heeft, gaat ze die overnemen. Dat betekent dat ze wat men heeft gekapitaliseerd, opneemt en dat onmiddellijk uitgeeft en een schuld op zich neemt. Terwijl een grote meerderheid het er politiek en maatschappelijk over eens is dat men fondsen moet opbouwen, gaat de federale overheid hier in de tegenovergestelde richting.

Dan kunnen we dan weer actuariel benaderen en ons afvragen wat het ons kost en wat het ons opbrengt, met alle elementen erin die in de toekomst liggen waar we het raden naar hebben. Hier rijst een heel principiële discussie. De Vlaamse overheid kan niet, omdat ze Vlaamse overheid is en geen federale, aan die fundamentele vraag ontsnappen en moet daar een antwoord op geven.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik ben blij dat u hier zo talrijk aanwezig bent. Als parlementslid ben ik niet vaak in deze commissie geweest en ze zal in de toekomst niet mijn natuurlijke habitat worden, maar een mens moet ergens de spits afbijten.

Mijnheer Penris, ik wil starten waar u daarnet bent gestopt, namelijk het formuleren van de kern van het bestaan van pensioenfondsen. Die zijn er om pensioenverplichtingen ten opzichte van de werknemers te vrijwaren. Het is niet anders bij de VMW. Het was goed voor mezelf, en het is ook goed voor alle aanwezigen, om de situatie te schetsen en de decretale basis die hieraan ten grondslag ligt.

Het rust- en overlevingspensioen van de personeelsleden van de VMW, namelijk de vastbenoemden en degenen die tot stage toegelaten zijn, wordt geregeld in het decreet van 17 december 1997. De VMW krijgt de verplichting om de rust- en overlevingspensioenen te verlenen aan haar vastbenoemde en tot de stage toegelaten personeelsleden en ze moet de uitbetaling ervan waarborgen. Het decreet legt de VMW ook de verplichting op om hiervoor de nodige financiële middelen te reserveren.

Die middelen worden samengesteld uit enerzijds de wettelijk vastgestelde bijdragen van de personeelsleden,

en anderzijds uit de opbrengsten van de verkoop van drinkwater. Uiteraard zijn de klanten Vlaams, en hebt u hier een punt.

Artikel 6 van het decreet biedt de raad van bestuur ook de mogelijkheid om het beheer van die gereserveerde financiële middelen en de uitbetaling ervan toe te vertrouwen aan een verzorgingsinstelling. Dat is hier ook gebeurd. Op basis van een marktconsultatie heeft de raad van bestuur van de VMW met Ethias Verzekering een verzekeringscontract afgesloten voor dit financiële beheer en de uitbetaling van de pensioenen. De voor de pensioenen gereserveerde middelen zijn dus niet ondergebracht in een pensioenfonds met rechtspersoonlijkheid, maar zijn in het kader van een verzekeringsovereenkomst toevertrouwd aan Ethias Verzekering.

Er bestaat binnen de VMW een consultatieve commissie, waarin onder meer vertegenwoordigers van de werknemers zetelen, die de reservatie en het beheer van de beschikbare financiële middelen opvolgt en de raad van bestuur adviseert over een en ander.

In het najaar van 2006 heeft er een informeel en verkennend contact plaatsgevonden van enkele bestuurders met het kabinet Begroting van de federale overheid. Het doel was om na te gaan wat de mogelijkheden zijn om de middelen eventueel over te dragen aan de federale overheid, die dan meteen ook de pensioenverplichtingen zou overnemen. Dit punt werd aangekaart in een gesprek met mijn voorganger, nu minister-president Peeters, op 12 december 2006. Op dat overleg is afgesproken dat de VMW geen enkel concreet engagement zou nemen en dat er hoe dan ook voorafgaand overleg met de Vlaamse Regering of met de voogdijminister zou moeten zijn. Dat is tot op vandaag niet gebeurd. Noch de Vlaamse Regering, noch ikzelf op een of andere wijze als voogdijminister, noch mijn voorganger zijn in dezen gevat.

Het vrijwaren van de pensioenrechten van de VMW op een zo efficiënt en effectief mogelijke manier is de enige doelstelling die nagestreefd mag worden door de raad van bestuur en door mezelf als voogdijminister.

Op 31 december 2006 bedroeg het bedrag aan gereserveerde financiële middelen 138.605.236 euro ten opzichte van verbintenissen van een dikke 400 miljoen euro. Dat betekent een dekking van ongeveer 32 procent. Om de pensioenverplichtingen in de toekomst te kunnen waarborgen, moet worden nagegaan hoe dat op de beste wijze kan gebeuren. Het is niet onzinnig dat de raad van bestuur daarvoor diverse denkpijpen onderzoekt.

Wat betreft de vraag naar de overdracht: op dit ogenblik is die vraag er niet. Ik kan er niet ja of neen op antwoorden, want de regering is niet gevat door die

vraag. Misschien komt de vraag nog, maar ik denk dat er ook een decretaal bezwaar is. Artikel 6 van het decreet biedt de raad van bestuur maar twee mogelijkheden: ofwel doet hij het beheer en de uitbetaling zelf, ofwel laat hij het over aan een verzorgingsinstelling. Dat is op dit ogenblik het geval. Meer mogelijkheden zijn er niet.

Ik denk dat het antwoord op de vraag over het standpunt van Vlaanderen zeer duidelijk is. Als dergelijke zaken zouden worden beslist, dan moet er een decretale wijziging gebeuren. Het parlement heeft daarover het laatste woord. Vandaag zijn noch de regering, noch de voogdijminister in dezen gevat.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mevrouw de minister, dit is nieuws. U komt ons een en ander zeer duidelijk verklaren, ook ten goede. U hebt eerst een technische uiteenzetting gegeven over hoe de situatie op dit ogenblik is. U hebt ook het decretale kader geschetst. Ik ben blij dat u daar niet van afwijkt.

De huidige voorzieningsinstelling heeft een dekkingsgraad van 32 procent. Dat is niet slecht. Ik ben ook actief in het pensioenfonds van ons eigen huis, samen met de heer Tavernier en de heer De Reuse. Met die dekkingsgraad zal op termijn de vergrijzingsproblematiek in die instelling kunnen worden aangepakt. Ik hoop dat u geen enkele aanleiding ziet om het decretale systeem van vandaag te herbekijken. Als zelfs de linkerzijde in dit huis pleit voor een kapitalisatiestelsel, zitten we tamelijk goed.

Mevrouw de minister, uw partijgenoot de heer Schoupe is daar een heel grote voorstander van. Hij heeft in een aantal uiteenzettingen, ook in de plenaire vergadering, in het verleden reeds laten verstaan dat dat zelfs een hefboom kan zijn om aan Vlaamse verankering te doen. Uw partij was tijdens de vorige federale regeerperiode, toen ze nog in de oppositie zat, voorstander van het kapitalisatiestelsel. Ik durf ervoor pleiten om dat op het Vlaamse niveau niet op te geven. Ik heb vandaag een aanzet van antwoord gehoord dat me doet vermoeden dat u op dezelfde golflengte blijft als een groot deel van dit parlement.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mevrouw de minister, ik dank u voor het antwoord dat vrij duidelijk is over het gevat zijn van de Vlaamse Regering. Ik heb ook gehoord dat er in december reeds contacten zijn geweest en dat men er op de hoogte van was dat er denkpluizen in een bepaalde richting waren. Tussen gevat zijn en van niets weten, liggen er nog wat nuanceringen.

Minister Hilde Crevits: Op het moment dat je niet meer mag denken of spreken, ben je slecht bezig.

De heer Jef Tavernier: Maar dan moet je ook niet zeggen dat je van niets weet.

Minister Hilde Crevits: Dat zeg ik ook niet. Ik denk dat ik niet duidelijker kan zijn dan ik was.

De heer Jef Tavernier: Mevrouw de minister, ik neem best aan dat u niet op de hoogte bent van alle contacten die uw voorganger en sommige belangrijke leden van uw partij hadden. Dat zal vanaf nu veranderen, veronderstel ik. U zult daar voor een groot deel wel van op de hoogte zijn.

Mijnheer Penris, ik zou er toch wel voor opletten om geen verkeerde conclusies te trekken. Ik zeg niet dat ik pleit voor het veralgemenen en het veranderen van het repartitie- naar het kapitalisatiestelsel. Het zou een stommitieit zijn om waar er fondsen en kapitalisatie zijn, die op te geven om budgettaire redenen. Als er een goede dekkingsgraad is, moet worden gekeken naar de belangen van de huidige en toekomstige gepensioneerden van die instelling.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw zeer duidelijk antwoord. Ik ben heel blij dat ook de heren Penris en Tavernier dat erkennen. Het is heel duidelijk wat de voordelen zijn van een kapitalisatiestelsel. Onze partij zegt dat ook. Er is in alle openheid een zeer duidelijk antwoord gegeven zodat misverstanden, mochten die er bestaan, door minister Crevits uit de wereld zijn geholpen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
